

10. SINIF

TARİH

SORU BANKASI

Kullanım Kılavuzu için
Karekodu Okut

LİSE DESTEK UYGULAMASIYLA
TÜRKİYE GENELİ NET
SIRALAMANI GÖR

- YAYINEVİNE AİT KİTAPLAR
- ÖRNEK PDF'LER
- AKILLI TAHTA UYGULAMALARI
(PARDUS İLE UYUMLUDUR.)
- VİDEO SORU ÇÖZÜMLERİ
- MOBİL UYGULAMALAR
- LİSE DESTEK ÖĞRENCİ
UYGULAMASI

Karekodu Okut
Uygulamayı
İndir.

Her testin başında bulunan
karekodları okutarak video
çözümlere ulaşabilirsiniz.

DijitalSet
DİJİTAL EĞİTİM SETİ
www.dijitalset.com

- **Sanal Sınıf Entegrasyonu**
ZOOM ile kurumların ders
işlemelerini sağlar.
Ders tekrarlarını izleme imkânı verir.
- **Soru Havuzu**
- **Mobil Öğretmen ve
Öğrenci Uygulamaları**
Ödevlendirme sistemi
İçeriklere erişim
Raporlama
- **İdari Hizmetler**
Sanal sınıf
SMS ile duyuru
Gelişim raporları
- **Erişilebilirlik**
Tarayıcı aracılığıyla erişim

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.
Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

 yayindenizipro

 yayindenizipro

 Yayın Denizi Yayınları

Mobil uygulama
Yayın Denizi Eğitim

YAYIN DENİZİ EĞİTİM

www.yayindenizi.com.tr

yayindenizi@isler.com.tr

0549 839 68 49

02-07-21-03-2000Ö-6000B /39
ISBN: 978-605-197-441-5

ÖN SÖZ

ÖNSÖZ YAZILMALIDIR

GELMEDİ

Kitapla ilgili öneri, istek ve düşüncelerinizi aşağıdaki mail adreslerine iletebilirsiniz.

email: tekyayinlari@gmail.com tel: 05498396849

Kitabımızı Tanıyalım

Lise Destek

www.lisedestek.com adresine girerek yayınevine ait kitaplara, video soru çözümleri-ne, mobil uygulamalara ve lise destek öğrenci uygulamasına ulaşabilirsiniz.

Video Çözüm

Testlerdeki video çözümlere ulaşmamızı sağlayan uygulamadır.

10. SINIF

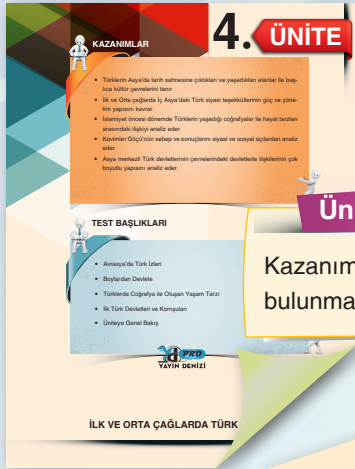
Optik Okuma

Deneme sınavlarının arkasında bulunan optiğin okutulmasını sağlayan uygulamadır.

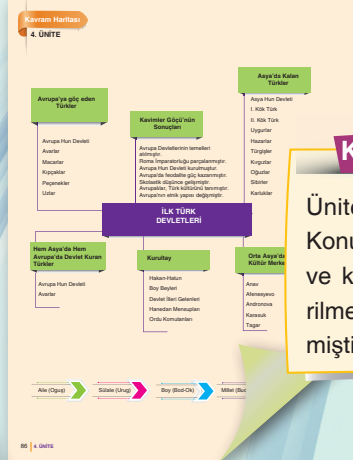
Dijital Set

Sanal sınıf entegrasyonu, soru havuzu, mobil öğretmen ve öğrenci uygulamaları, idari hizmetler ve tarayıcı aracılığıyla erişimi içinde barındıran sitedir.

Ünite Kapağı

Kazanımlar ve Test Başlıkları bulunmaktadır.

Kavram Haritası

Ünitenin özeti niteliğindedir. Konunun daha iyi anlaşılması ve kavram kargaşasının giderilmesi için tablo hâlinde verilmiştir.

Kavram Sözlüğü

Üniteye ait bilinmesi gereken kavramları içermektedir.

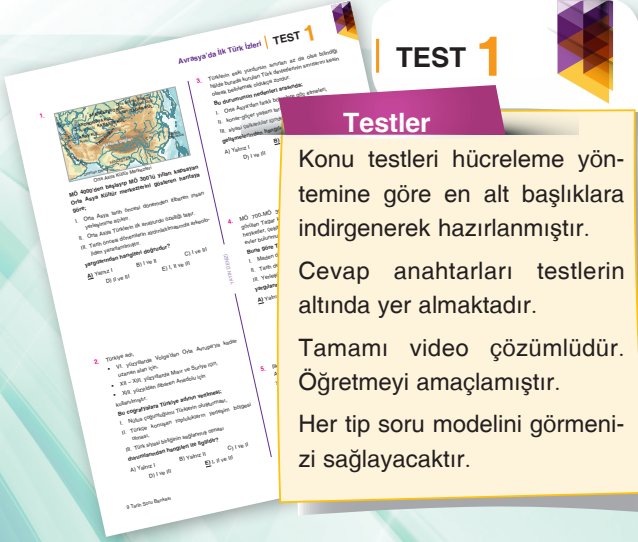
SAYFA SAYISI
192

SORU SAYISI
593

ETKİNLİK SAYISI
32

TEST SAYISI
51

DENEME SAYISI
4

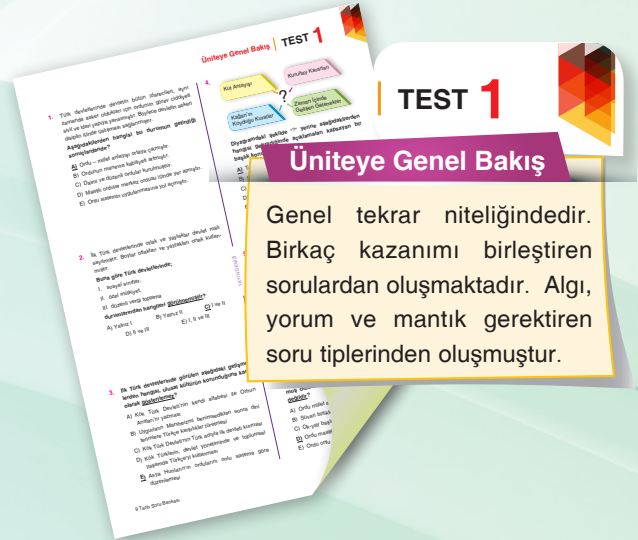
Testler

Konu testleri hücreleme yöntemine göre en alt başlıklara indirgenerek hazırlanmıştır.

Cevap anahtarları testlerin altında yer almaktadır.

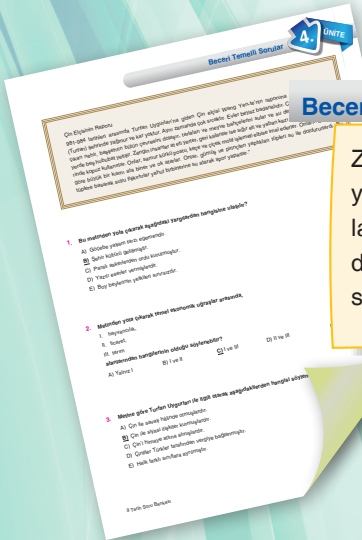
Tamamı video çözümlüdür. Öğretmeyi amaçlamıştır.

Her tip soru modelini görmeni-zi sağlayacaktır.

Üniteye Genel Bakış

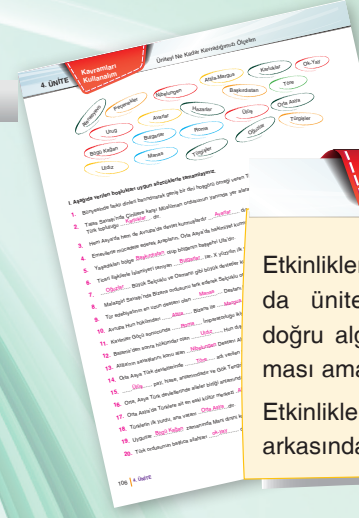
Genel tekrar niteliğindedir. Birkaç kazanımı birleştiren sorulardan oluşmaktadır. Algı, yorum ve mantık gerektiren soru tiplerinden oluşmuştur.

Beceri Temelli Sorular

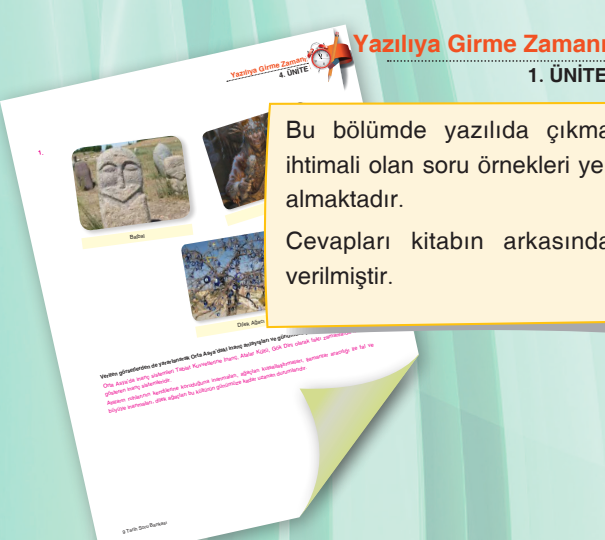
Zihinsel beceri gerektiren, akıl yürütmeyi sağlayan, yorumlama yeteneğini geliştiren, düşünce becerisi kazandıran soruları içermektedir.

Kavramları Kullanalım

Etkinliklerin yer aldığı bu alanda üniteye ait kavramların doğru algılanması ve kullanılması amaçlanmıştır.

Etkinliklerin cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

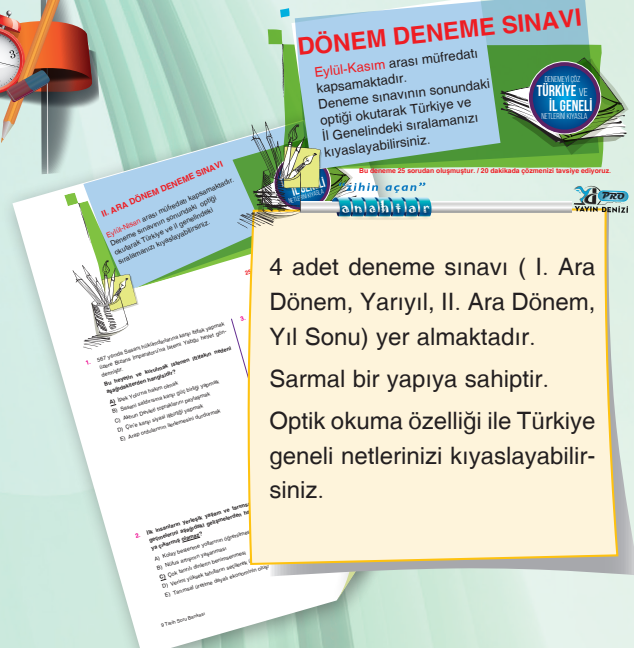

Yazılıya Girme Zamanı

1. ÜNİTE

Bu bölümde yazılıda çıkma ihtimali olan soru örnekleri yer almaktadır.

Cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

DÖNEM DENEME SINAVI

Eylül-Kasım arası müfredatı kapsamaktadır. Deneme sınavının sonundaki optik okutarak Türkiye ve II. Genelinde sıralamanızı kıyaslayabilirsiniz.

4 adet deneme sınavı (I. Ara Dönem, Yarıyıl, II. Ara Dönem, Yıl Sonu) yer almaktadır. Sarmal bir yapıya sahiptir. Optik okuma özelliği ile Türkiye geneli netlerinizi kıyaslayabilirsiniz.

ÇALIŞMA PLANI YAPALIM

NEREDE?

NE ZAMAN?

NASIL?

ÇALIŞMA PLANI YAPARKEN BU SORULARI DİKKATE ALINIZ!

Hangi ders, hangi gün?

Konu öğrenme ve tekrar ne zaman?

Soru çözümü ve ödevler ne zaman?

Deneme sınavları ne zaman?

Aksayan çalışmalar hangi gün ve ne zaman çalışılmalı?

Ders dışı hangi etkinlikler ne zaman yapılmalı?

Tatil günü hangi gün?

Her şey ne kadar karışık görünse de;

- ✓ Gerçekleştirilebilecek bir hedefin varsa,
- ✓ Hedefe ulaşmayı amaç edindiysen,
- ✓ Soru çözerek deneyim kazanıyorsan,
- ✓ Konuları birbiri ile ilişkilendirebiliyorsan,
- ✓ Sınav uygulayarak bilgilerini sık sık kontrol ediyorsan,
- ✓ Kendine güveniyorsan

İşler iyi gidecek demektir.

İYİ NOT ALMAK, HER ŞEYİ YAZMAK DEMEK DEĞİLDİR!

İyi not almak; kendi cümlelerini kurmak, şekille veya yazıyla şifrelemek, baktığında kolayca anlayıp hatırlamak için materyal hazırlamak demektir.

Tutulan notlar; onlara geri dönmek, onları okumak, gözden geçirmek, oradaki fikirlerin üzerine düşünmekle bir anlam kazanır.

Merak;

öğrenme isteğini harekete geçirir,
odaklanmayı sağlar,
çabuk yorulmayı engeller.

EVDE ETKİN ÇALIŞMA

Evde olduğunuz zamanı çok iyi değerlendirmelisiniz. Çoğu zaman yoğun ve yorgun bir gün geçirerek eve geldiğiniz için iyi ve uygulanabilir bir programa ihtiyacınız var.

Evde yapılması gereken işler:

- Uyuma • dinlenme • beslenme • konuları tekrar etme, • soru çözme • çözemediğin sorular için araştırma yapma
- ödev yapma • fazladan sınav uygulama • önceden öngörülemeyen durumlar

gibi pek çok başlık altında toplanabilir.

Dersler gün boyu peşinizi bırakmadı. Okul bitti ama evde derse devam çünkü hedefleriniz ve hayalleriniz var. Bunu asla unutmamalısınız.

- ✓ Eve gelince önce dinlenmelisiniz.
- ✓ Kendinize bir ders çalışma saati belirlemeli ve sürekli bunu düşünmelisiniz. Çünkü zihin neyi tekrar ederse kendini o yönde yönlendirir.
- ✓ Konu öğrenme, tekrar etme, soru çözme saatlerini birbiri arkasına yerleştirmelisiniz.
- ✓ Ders çalışırken mutlaka ara vermelisiniz. Ara vermek odaklanma gücünüzü artıracaktır.
- ✓ Her gün konu tekrarlarına zaman ayırmalısınız. Yeni bilgiyi günlük tekrar etmelisiniz. Tekrar etmek başarının anahtarıdır. Bilginin pekiştirilmesini ve uzun süreli hafızaya atılmasını sağlar. Tekrarlarınızı zihinden yapmayı öğrenmelisiniz. Bu size zaman kazandırmanın yanında kalıcı olarak öğrenmenize de katkı sağlayacaktır.
- ✓ Bilginin kalıcı olmasını sağlamak için ilişkilendirerek öğrenmeye çalışmalısınız. Ezberden kaçınmalısınız. Öğrenilen bilginin tam olarak kullanılması için beyin tarafından analizinin yapılması gerekir. Ezberci sistem bunu engeller.
- ✓ Not alma hızınızı kendinize göre belirlemelisiniz. Yavaş not alma beynin konsantrasyonunu artırır, yazma hızı ile beynin çalışma hızı arasında boşluk meydana gelir. Zihnin başka alanlara kayar ve konsantrasyon sorunu yaşarsınız.
- ✓ Her şeyden arındırılmış ortam, çalışma için iyi bir ortam değildir.
- ✓ Dikkatinizi belli alanlara değil, genele yaymalısınız. Dikkatinizi uyanık tutmayı unutmamalısınız.
- ✓ Sosyal hayattaki olumsuz etkenlere dikkat etmeli, mümkün olduğunca bunları ortadan kaldırmalısınız.
- ✓ Yaptığınız programa beyninizi ikna etmelisiniz.

Bilgi

+

Deneyim

+

Duygu ve Davranış

=

ÖĞRENME

Öğrenmeyi Kolaylaştıralım

BÖYLE MİSİN?

- Düzenli ortam
- Resimli dergi ve kitaplar
- Masa başında, bireysel çalışma
- Şema, grafik, harita kullanma
- Renkli kalem kullanma
- Gözlemleyerek kavrama
- Çizimleri takip etme
- Duyduğunu hatırlama

GÖRSEL

- Yazarken renkleri kullan.
- Okurken önemli yerlerin altını çiz.
- Ders dinlerken küçük kartlara not al.
- Karmaşık konuları çizime dönüştür.
- Konuyu planla ve organize et.
- Resimlerle çalış, konuları kolay kavra.
- Soru çözerken verilenleri şemala.

- Özenli, hoş, rahat konuşabilme
- Dinleyerek ve konuşarak öğrenme
- Müzik ve ses kayıtlarını dinlemeyi sevmek
- Ritmik, orta hızda, tane tane konuşma
- Grup çalışmalarından zevk alma.
- Sözel ifadeleri takip etme

İŞİTSEL

- Çalışma arkadaşı bul veya grupta çalış.
- Yüksek sesle tekrar et.
- Yeni öğrendiğin bilgileri ritmik tarzda tekrarla.
(Komik, saçma ve çığırca olması öğrenmeyi kolaylaştırır.)
- Öğrendiklerini kendine anlat
- Öğrendiklerini kendi kelimelerle ifade et.

- Az ve öz konuşma
- Sürekli hareket etme isteği
- Öğeleri kullanmayı ve deney yapmayı sevmek
- Yaşadığını, gördüğünü ve dokunduğunu hatırlama
- Rahat ve sakin konuşma
- Rahatına düşkün olma.

DOKUNSAK

- Ön sıralara otur, kısa notlar al.
- Konu tekrarlarında hareket hâlinde ol.
- Yüksek sesle oku.
- Çalışırken şema, tablo, harita yap.
- Kendi istediğin yerde ve formda çalış.
- Dersi hareketli birinden dinle.

SOL BEYİN

Vücudun sağ tarafındaki organlarını yönetir.

Analitik düşünme becerisine sahiptir.

Akademik ve bilimsel konularda başarılıdır.

Matematiksel verilerle ilgilenir.

Dili iyi kullanır.

Kelime, sayı ve sembollerle ilgilenir.

Mantıksaldır.

Sebeup-sonuç ilişkisini iyi kurar, sonuçlarla ilgilenir.

SAĞ BEYİN

Vücudun sol tarafındaki organları yönetir.

Görsel ve işitsel konularla ilgilenir.

Görme ve duyma yoluyla öğrenir.

Gerçek üstü hayaller kurar.

Mecaz anlamlarla ilgilenir.

Üretkendir.

Sanatsal faaliyetlere çok yatkındır.

Yapamam sendromu
Eleştirme
Yeniliğe karşı olma
Analiz etme
Algılama ve üretme
Sıralı işlem yapma
Alışkanlıklarla değerlendirme

Ses tonu ve duygular
Matematiğin merkezi
Gerçek sorun çözücü
Yenilikçi
Bütünsel kavrama
Değer yargısı eksik

**BEYNİNİZİ YERİNDEN ÇIKARIN VE
ONA SALDIRIN KENDİNİ KORUYACAKTIR.**

Mark Twain

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ
REHBERLİK

YAPILMALIDIR

1. ÜNİTE

YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ

Kavram Haritası	10
Kavram Sözlüğü	11
Tarih Şeridi	12
Oğuz Göçleri ve Anadolu / Anadolu'nun İlk Fatihleri	
Anadolu'nun Türkleşmesi	13
Haçlılar Karşısında Türkler	15
Anadolu'da Moğol İstilasası	17
Üniteye Genel Bakış	21
Beceri Temelli Sorular	23
Kavramları Kullanalım	25
Yazılıya Girme Zamanı	27

2. ÜNİTE

BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1302-1453)

Kavram Haritası	30
Kavram Sözlüğü	31
Tarih Şeridi	32
Osmanlı-Bizans İlişkileri	33
Balkan Fetihleri	37
Anadolu Türk Siyasi Birliğin Sağlama Faaliyetleri	39
Üniteye Genel Bakış	43
Beceri Temelli Sorular	47
Kavramları Kullanalım	49
Yazılıya Girme Zamanı	51
I. Ara Dönem Deneme Sınavı	53

3. ÜNİTE

DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	56
Beylik Dönemi'nde Osmanlı'nın Askeri Gücü	57
Timar Sistemi	59
Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi	61
Üniteye Genel Bakış	63
Beceri Temelli Sorular	65
Kavramları Kullanalım	67
Yazılıya Girme Zamanı	69

CEVAP ANAHTARI 185

4. ÜNİTE

BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ

Kavram Haritası	72
Kavram Sözlüğü	73
Anadolu'nun Kandilleri	??????
Osmanlı Devleti'nde Askeri Sınıf	??????
Halk Kültürü ve Kitabî Kültür	??????
Fetihle Gelen Dönüşüm	??????
Üniteye Genel Bakış	83
Beceri Temelli Sorular	87
Kavramları Kullanalım	89
Yazılıya Girme Zamanı	91
Yarıyıl Deneme Sınavı	93

5. ÜNİTE

DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453 – 1595)

Kavram Haritası	96
Kavram Sözlüğü	97
Tarih Şeridi	98
Fetih ve Fatih	99
İslam Dünyası Liderliği	109
Gücünün Zirvesinde Osmanlı	115
Osmanlı'nın Gücü ve Stratejik Rakipleri	121
Karaların ve Denizlerin Hakimi	125
Üniteye Genel Bakış	131
Beceri Temelli Sorular	135
Kavramları Kullanalım	137
Yazılıya Girme Zamanı	139
II. Ara Dönem Deneme Sınavı	141

6. ÜNİTE

SULTAN VE OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	144
Osmanlı'nın Kalbi: Topkapı Sarayı	145
Padişah, Hanedan ve Kanunnamei Ali Osman	149
Üniteye Genel Bakış	151
Beceri Temelli Sorular	153
Kavramları Kullanalım	155
Yazılıya Girme Zamanı	159

7. ÜNİTE

KLASİK ÇAĞ'DA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	162
Toplumun Harcı: Millet Sistemi	163
Fethedilen Yerlerde İslam Kültürünün Etkisi	167
Osmanlıda Toprak Mülkiyeti ve Çiftthane Sistemi	171
Lonca Teşkilatı	
Lonca Teşkilatı / Osmanlıda Vakıf Müessesesi	
Üniteye Genel Bakış	173
Beceri Temelli Sorular	177
Kavramları Kullanalım	179
Yazılıya Girme Zamanı	181
Yıl Sonu Deneme Sınavı	183

1. ÜNİTE

KAZANIMLAR

- Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlaması ile Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışı arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.
- Anadolu'ya yapılan Türk göçlerinin sosyokültürel etkilerini analiz eder.
- Anadolu'daki ilk Türk siyasi teşekküllerinin birbirleriyle ve çevre devletlerle olan ilişkilerini uzlaşma ve çatışma bağlamında değerlendirir.
- İslam dünyasının korunması bağlamında Türkiye Selçuklu Devleti ve Eyyubi Devleti'nin Haçlılarla yaptıkları mücadelelerin sosyokültürel etkilerini analiz eder.
- Moğol İstilasının Anadolu'da meydana getirdiği siyasi ve sosyal değişimi analiz eder.

TEST BAŞLIKLARI

- Oğuz Göçleri ve Anadolu / Anadolu'nun İlk Fatihleri / Anadolu'nun Türkleşmesi
- Haçlılar Karşısında Türkler
- Anadolu'da Moğol İstilas
- Üniteye Genel Bakış

1. ÜNİTE

YERLEŞME VE DEVLETLEŞME
SÜRECİNDE SELÇUKLU
TÜRKİYESİ

1071 yılında yapılan Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da ilk Türk beylikleri kuruldu.

Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından 1077 yılında başkent İznik olmak üzere Türkiye Selçuklu Devleti kuruldu.

1176 yılında kazanılan Miryokefalon Savaşı ile Anadolu Türkiye Selçukluların hakimiyeti altına girdi.

I. Haçlı Seferi sonucunda I. Kılıç Arslan devletin başkentinin İznik'ten Konya'ya taşındı.

Türkiye Selçuklu Devleti; idari, askerî ve mali alanlarda önemli yenilikler yaptı.

1230 Yassıçemen Savaşı'ndan sonra Türkiye Selçuklu Devleti ve Moğallar sınır komşusu oldu.

1240 Baba İshak İsyanı ve 1243 Köseadağ Savaşı Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışına sebep oldu.

Mevlana, Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli XIII. yüzyılda Anadolu'da yetişen önemli şahsiyetler arasında yer alır.

ANADOLU'DA KURULAN İLK TÜRK BEYLİKLERİ
BEYLİKLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Saltuklular

- Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.
- Erzurum ve çevresinde kuruldu.
- Gürcülerle mücadele ettiler.
- Mama Hatun Külliyesi, Tepsi Minare, Üç Kümbetler ve Ulu Cami önemli sanat eserleri arasında yer alır.

Danişmentliler

- Sivas, Malatya, Kayseri ve Tokat dolaylarında hüküm sürdüler.
- Beylikler içerisinde en güçlü olanıdır, Türkiye Selçukluları ile mücadele ettiler.
- Anadolu'yu Bizans, Ermeni ve Haçlılara karşı korudular.
- Anadolu'nun ilk tıp okulu sayılan Yağıbasan Medresesi bu dönemde kuruldu.

Çaka Beyliği

- Çaka Bey tarafından İzmir ve çevresinde kuruldu.
- Çaka Bey Türk tarihinin bilinen ilk denizcisidir ve güçlü bir donanma kurmuştur.
- Türkiye Selçuklu Devleti ile birlikte İstanbul'u kuşattı fakat başarılı olamadı.
- Türkiye Selçuklu hükümdarı I. Kılıç Arslan tarafından öldürüldü.

Artuklular

- Diyarbakır, Mardin, Hasankeyf (Batman), Harput (Elazığ) dolaylarında hüküm sürdüler.
- Anadolu'nun ilk taş köprüsü sayılan Malabadi Köprüsü, Kasımiye ve Hatuniye Medreseleri önemli eserleri arasında yer alır.
- Otomasyon-Sibernetik-Robot biliminin kurucusu olan El Cezeri bu beylik döneminde yaşadı.
- Beylikler içerisinde en uzun süre varlığını sürdüren beyliktir.

Mengücekliler

- Erzincan ve Sivas Divriği dolaylarında hüküm sürdüler.
- Ermenilerle mücadele ettiler.
- Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası önemli sanat eserleri arasında yer alır ve UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alır.

1. ÜNİTE

atabey: Türkiye Selçuklu Devleti'nde meliklerin yetiştirilmesinde yetkili olan devlet görevlisi. Bir eyaletin yönetimi ile ilgili kişi.

bargâh: İçine izinle girilen yer, otağı, yüksek divan.

danişment: Tanzimat'tan önce kadıların yanında yetişmek üzere görevlendirilen kimse. Sahn Medreselerinde oda sahibi olabilen öğrenci.

darüşşifa: Türkiye Selçuklu ve Beylikler Dönemi'nde hastaların tedavi edildiği yer hastane.

dergâh: Eskiden tarikata bağlı olanların toplandıkları yer, tekke.

derviş: Bir tarikata girmiş, onun kurallarına ve törelerine bağlı kimse, alperen.

divan-ı işraf: Selçuklularda mali işlerin denetlenmesinden sorumlu olan divan.

divan-ı arz: Türkiye Selçuklu Devleti'nde ordu ve askerlik işlerinden sorumlu olan divan.

divan-ı istifa: Türkiye Selçuk Devleti'nde mali işlerden sorumlu olan divan.

divan-ı işraf: Türkiye Selçuklu Devleti'nde idari ve mali konuların denetlenmesinden sorumlu divan.

divan-ı saltanat: Türkiye Selçuklu Devleti'nde önemli devlet işlerinin görüşülerek karara bağlandığı büyük divan.

emürü'l ümera: Türkiye Selçuklu Devleti'nde ordu komutanlarına verilen isim.

feodalite: Orta Çağ'da Avrupa'da toprağı ve üzerinde yaşayan köylüleri tek bir kişinin malı sayı düzen, derebeylik.

harezem: Hazar Denizi'nin doğusunda Aral Gölü'ne dökülen Ceyhun Irmağı'nın güneyinde kalan bölge.

kervansaray: Büyük yollar üzerinde kervanların konaklaması için yapılan büyükhan.

konargöçer: Göçebe bir hayat süren ve belli bir yere sürekli yerleşmeyen.

kontluk: Bir feodal beyin yönetiminde bulunan toprak ve burada kurulan yönetim.

külliy: Cami ile birlikte kurulan medrese, hastane, kütüphane gibi yapılar topluluğu.

kümbet: Kubbe. Koni, piramit biçiminde damı olan yuvarlak veya köşeli yapı. Anıt mezar.

melik: Türkiye Selçuklu Devleti'nde sultan tarafından bir eyaleti veya bölgeyi yönetmekle görevlendirilen hanedan mensubu

naib: Sultanın vekili olarak yönetim işlerinden sorumlu kişi.

ikta: Devlete ait topraklarının maaş veya hizmet karşılığı olarak devlet görevlerine bırakılması.

imarethane: Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulmuş olan hayır kurumu.

niyabet-i saltanat: Türkiye Selçuklu Devleti'nde sultanın başkentte olmadığı zamana sultana vekillik eden divan.

papa: Katolik Hristiyan dünyasının ruhani dinî lideri.

pervaneci: Türkiye Selçuklu Devleti'nde arazilerin kayıtlarını düzenleyen ve dirlik topraklarının dağıtımını yapan görevli.

reis-ül bahr: Türkiye Selçuklu Devleti'nde donanma komutanlarına verilen isim.

senyör: Orta Çağ'da Avrupa'da geniş topraklarına sahip olan kimse. Derebeyi.

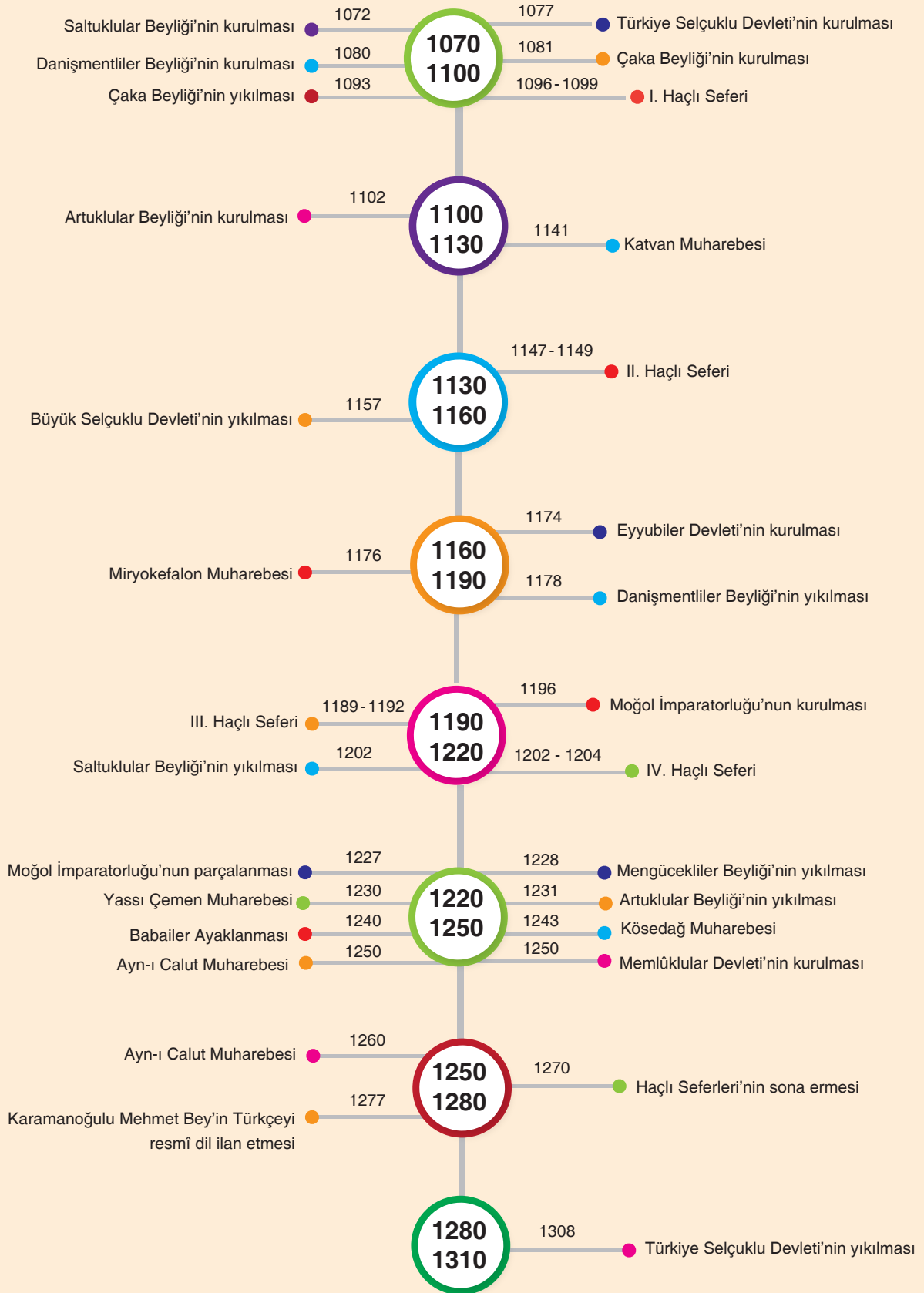
tersane: Gemilerin inşa ve tamir edildiği yer.

türkmen: Oğuz Türklerinin Müslüman olduktan sonra aldığı isim.

uç: Türk devletlerinde genellikle sınır boylarındaki eyalet ve sancak.

1. ÜNİTE

1. Büyük Selçuklu Devleti, Bizans İmparatorluğu ile yaptığı ve kazandığı Malazgirt Savaşı'nın ardından kalabalık olan Türkmen topluluklarını Anadolu'da hâkimiyet altına aldıkları bölgelere iskân ettirmeye başlamıştır.

Büyük Selçuklu Devleti'nin izlediği bu politikanın;

- I. Anadolu topraklarını yurt hâline getirme,
 - II. yapılan fetih hareketlerinin kalıcılığını sağlama,
 - III. Bizans İmparatorluğu'nun askerî gücünü azaltma
- amaçlarından hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Anadolu'nun Türk yurdu hâline gelmesi sonucunda yaşanan;

- I. yaşanan otorite boşluğunun ortadan kalkması,
- II. farklı ulusların bir arada yaşamaya başlaması,
- III. Ege ve Akdeniz sahillerine ulaşan bir donanmanın kurulması

gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Türkiye Selçukluları Moğolların istila ve saldırıları karşısında kaçarak Anadolu'ya gelen göçebe Türkmenleri Bizans İmparatorluğu'nun boşalttığı topraklara ve imparatorluğa yakın olan uç bölgelerine yerleştirmiştir.

Buna göre Türkiye Selçuklu Devleti'nin aşağıdakilerden hangisini hedeflediği söylenemez?

- A) Anadolu'nun Türkleşmesini sağlamayı
- B) Güçlü bir deniz kuvveti oluşturmayı
- C) Bizans İmparatorluğu'nun saldırılarını engellemeyi
- D) Tarımsal üretim faaliyetlerini artırmayı
- E) Ülke sınırlarını dış tehditlere karşı korumayı

4. Türkiye Selçuklu Devleti ve ilk Türk beylikleri döneminde ticareti geliştirmek için yapılan faaliyetler dikkate alındığında;

- I. halkın refah seviyesinin artması,
- II. kültür ve medeniyetin gelişmesi,
- III. sosyal sınıf farklılıklarının yaşanması

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Türkiye Selçuklu Devleti hükümdarları Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında bulunan önemli liman şehirlerini ele geçirmiş ve bu şehirler arasında güvenli ticaret yolları kurmuşlardır.

Türkiye Selçuklu Devleti bu çalışmalarla aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Moğol istilasının etkisinden korunmayı
- B) Bizans İmparatorluğu'nun baskısına son vermeyi
- C) Anadolu'da Türk birliğini sağlamayı
- D) Yaşanan taht kavgalarını önlemeyi
- E) Kuzey-güney yönlü ticari faaliyetlerini geliştirmeyi

6. Türkiye Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında 1176 yılında yapılan Miryokefalon Muharebesi'nden sonra Bizans İmparatorluğu savunmaya geçmiş bir daha Türklere saldırmaya cesaret edememiştir.

Bu bilgilere göre Bizans İmparatorluğu ile ilgili olarak;

- I. Anadolu'daki siyasi üstünlüğünü kaybettiği,
- II. mevcut topraklarını koruma siyaseti izlediği,
- III. Anadolu'yu yeniden geri alma ümidini yitirdiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7.

Divriği Ulu Camii, Mengücek Ahmet Şah tarafından, Darüşşifa'sı ise eşi Turan Melek Hatun tarafından 1228 – 1229 yıllarında yaptırılmıştır. Her iki eser de mimari özelliklerinin yanı sıra taşımış olduğu Anadolu geleneksel taş işçiliği örnekleriyle UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer almıştır. Ayrıca caminin batı kapısında Ağustos aylarında ikindi vaktinde kitap okuyan ve namaz kılan insan silueti ortaya çıkmaktadır.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Divriği Ulu Camii ahşap işlemeciliğine örnek olan önemli eserler arasında yer almıştır.
- B) Divriği Darüşşifa'sı XIII. yüzyılda inşa edilmiştir.
- C) Bu iki önemli eser Mengücekliler Dönemi'nde inşa edilmiştir.
- D) Turan Melek Hatun sağlık alanındaki çalışmalara önem vermiştir.
- E) Divriği Ulu Cami ve Darüşşifa'sı Anadolu mimari anlayışına göre yapılmıştır.

8.

1136 yılında Diyarbakır'da doğdum. Artuklu Beyliği'nin sarayında 32 yıl başmühendis olarak görev yaptım. Tarihçiler ve bilim dünyası beni robotik biliminin babası olarak kabul ederler. Sibernetik üzerine çalışmalar yaptım ve henüz elektrik olmadan su ile çalışan makineler icat ettim.

Bu parçada kendisini tanıtan ünlü bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali Kuşçu
- B) El Cezeri
- C) El Biruni
- D) İbni Sina
- E) Harezmi

9.

Yurt arayışı içinde olan Oğuzlar, Anadolu'ya gelerek birçok bölgeye yerleşmeye başlamış ve yerleştikleri yerlerin isimlerini değiştirerek Türkçe isimler vermişlerdir.

Oğuzların bu düşüncelerine bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türk kültürünü yaymaya çalışmışlardır.
- B) Sınırlarını genişletmeyi amaçlamışlardır.
- C) Konargöçer yaşamı sürdürmek istemişlerdir.
- D) Güçlü bir devlet kurmaya önem vermişlerdir.
- E) Bizans İmparatorluğu'nun saldırılarını önlemişlerdir.

10.

Türkiye Selçuklu Devleti; Saltuklu, Mengücekliler, Danişmentli ile Artuklu beyliklerinin varlığına son vermiş ancak beyliğin topraklarını iktâ olarak yine bu beyliklerin yöneticisine bırakmıştır.

Türkiye Selçuklu Devleti'nin Anadolu'daki beylikler üzerinde izlediği politika ile ulaşmak istediği amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İç isyanların çıkmasına engel olmak
- B) Anadolu Türk siyasi birliğini gerçekleştirmek
- C) Yöneticiler arasında yaşanan sorunları çözmek
- D) Anadolu'nun şehirleşme sürecini hızlandırmak
- E) Anadolu'daki ticari faaliyetleri canlandırmak

11.

Türkiye Selçuklu Devleti'nde önemli konular Divan-ı Saltanat'ta görüşülüp karara bağlanırdı. Ayrıca Sultanın yanında idari, mali, adli ve askerî yetkilere sahip vezirler de bulunurdu.

Bu bilgilere bakarak Türkiye Selçuklu Devleti ile ilgili olarak;

- I. Divan-ı Saltanat'ın yürütme görevini üstlendiği,
- II. Devlet yönetiminde dinî kuralların etkili olduğu,
- III. Divan-ı Saltanat üyelerinin sultan tarafından seçildiği ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

1. Hristiyanların Kudüs ve çevresini Müslümanların elinden almak, Türklerin batıya doğru olan ilerleyişini durdurmak ve Bizans İmparatorluğu'na yardım etmek amacıyla başlattıkları seferlere Haçlı Seferleri denir.

Buna göre Haçlı Seferleri'nin başlamasında;

- I. dinî,
- II. ekonomik,
- III. siyasi

nedenlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Haçlı Seferleri'nin düzenlenmesinde;

- Senyörlerin Doğu'da geniş topraklar elde etme düşüncesi,
- Hristiyanlarca kutsal sayılan Kudüs'ün Müslümanlardan geri alınmak istenmesi,
- Ağır vergiler altında ezilen köylülerin seferlere katılarak zengin olma arzusu

etkili olmuştur.

Bu bilgilere göre Haçlı Seferlerinin düzenlenmesinde aşağıdaki alanların hangisindeki gelişmelerin etkili olduğu söylenemez?

- A) Din B) Siyasi C) Hukuk
D) Sosyal E) Ekonomi

3. Avrupalı devletler Haçlı Seferleri sonucunda barut, pusula, kâğıt ve matbaanın yanı sıra dokuma, cam ve deri gibi bilimsel teknik buluşları öğrenerek Avrupa'ya taşımışlardır.

Bu durumun Avrupa'da aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşanmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Doğu ile Batı arasındaki ticaretin gelişmesinde
B) Merkeziyetçi yönetim yapılarının zayıflamasında
C) Kilisenin halk üzerindeki etkisini artırmasında
D) Toplumdaki sınıf ayrımının sona ermesinde
E) Kralların din adamlarının desteğini almasında

4. Haçlı Seferleri'ne katılan senyör ve şövalyelerden birçoğu bu seferler sırasında ölmüş sağ kalanların bazıları ise almış oldukları borçlar yüzünden mallarını, topraklarını ve malikânelerini kaybetmişlerdir.

Bu durum Avrupa'da aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?

- A) Doğu ile batı arasındaki ticaretin gelişmesi
B) Merkeziyetçi yönetim yapılarının güçlenmesi
C) Kilisenin halk üzerindeki etkisini artırması
D) Toplumsal sınıf farklılıklarının sona ermesi
E) Kralların din adamlarının desteğini alması

5. Katolik Hristiyanların dinî lideri olan papa yoksulluk içindeki köylülere Doğu'nun zenginliklerinden ve sınırsızlığından söz ederek onları Haçlı Seferleri'ne katılmaya yönlendirmiştir. Ancak seferlere katılan köylüler papanın söylediklerinin doğru olmadığını görmüşlerdir.

Papa'nın söylemleri ve yönlendirmelerinin aşağıdaki sonuçlardan hangisinin yaşanmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Akdeniz limanlarının öneminin artmasında
B) Skolastik düşüncenin etkisini yitirmesinde
C) Doğu'daki teknik gelişmelerin Avrupa'ya taşınmasında
D) Derebeylerin zenginleşerek ülkelerine dönmesinde
E) Ticaretle uğraşan burjuva sınıfının zenginleşmesinde

6. I. Haçlı Seferi'nde, Haçlı birliklerinin Anadolu'ya girmesi üzerine Türkiye Selçuklu Sultanı I. Kılıç Arslan devletin başkentini İznik'ten Konya'ya taşımış ve mahiyetindeki askerî kuvvetleri küçük gruplara ayırarak düşmanla vurkaç şeklinde mücadele etmiştir.

I. Kılıç Arslan'ın aldığı bu önlemlere bakarak,

- I. Devletin merkezini güvence altına almak istemiştir.
- II. Yıpratma taktiği ile Haçlıları durdurmaya çalışmıştır.
- III. Türk beyliklerinden Haçlılara karşı askerî destek almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Malazgirt Meydan Muharebesi'nin Selçukluların başarıyla sonuçlanması üzerine başlayan Haçlı Seferleri, Müslüman Türkler ile Hristiyanlar arasında bilimsel, kültürel ve teknik alanlarda bir etkileşime neden olmuş bu durum Avrupa'nın siyasal, sosyal ve ekonomik yapısının değişmesinde etkili olmuştur.

Bu duruma aşağıdaki gelişmelerden hangisi kanıt olarak gösterilemez?

- A) Merkezî krallıkların güçlenmesi
- B) Halkın refah seviyesinin yükselmesi
- C) Katolik Kilisesi'nin otoritesinin sarsılması
- D) Denizcilik alanında gelişmelerin yaşanması
- E) Feodalite rejiminin zayıflamaya başlaması

8. Papa, Haçlı Seferleri'ni düzenlerken doğuda elde edilecek başarılarla kilisenin kuvvetini büsbütün artırmayı hedeflemiştir. Ancak yapılan seferlerin başarısız olması kilisenin etkisini azaltmış, din adamları ve papanın her söylediğinin doğru olmadığını gören halkın dinî kurumlara olan güvenini azaltmıştır. Bu durum, skolastik düşüncenin zayıflamasında ve Avrupa'da Rönesans Hareketlerinin yaşanmasında etkili olmuştur.

Yaşanan bu gelişmelerin Avrupa'da;

- I. bilim,
- II. sanat,
- III. askerî

alanlarının hangileri üzerinde doğrudan etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. Eyyübi Devleti hükümdarı Selahattin Eyyübi 1187 yılında yapılan Hittin Savaşı'nda Haçlıları yenilgiye uğratmayı başarmış ve I. Haçlı Seferi'nde bölgede kurulan Latin Krallığı'na son vererek Kudüs'ü geri almayı başarmıştır.

Bu bilgilere bakılarak,

- I. Eyyübi Devleti'nin başkenti değişmiştir.
- II. Kudüs dinler arasındaki savaşların nedeni olmuştur.
- III. Hristiyanlar Kudüs'ü geri alma düşüncesinden vazgeçmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10. **Haçlı Seferlerinin;**

- I. Doğunun önemli zenginliklerine ulaşmak,
- II. Müslümanların elinde bulunan kutsal yerleri almak,
- III. Türklerle karşı zor durumda olan Bizans İmparatorluğuna yardım etmek

nedenlerinin dinî, siyasi ve ekonomik alanlarla ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Dinî	Siyasi	Ekonomik
A)	III	II	I
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	III	I	II
E)	I	II	III

11. I. Zengilerin Urfa'yı Haçlılardan geri alması
II. Selahattin Eyyübi'nin Kudüs'ü alması
III. Bizans İmparatoru'nun Batı Anadolu'yu ele geçirmesi

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Haçlı Seferleri'nin nedenleri arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. Kudüs ve çevresini Müslümanlardan geri almak için Avrupa'dan gelen Haçlılar, yardım isteyen Bizans İmparatorluğu'nun başkenti olan İstanbul'u IV. Haçlı Seferi sırasında yağmalamış ve burada bir Latin Krallığı kurmuşlardır. Bu durum üzerine Bizans İmparatorluğu'ndaki bazı yöneticiler farklı bölgelere kaçmak zorunda kalmışlardır.

Bu bilgilerden çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzenlenen sefer amacından sapmıştır.
- B) Bizans İmparatorluğu'nda taht değişikliği yaşanmıştır.
- C) Hristiyanlar arasında mezhep birliği sağlanmıştır.
- D) Haçlılar düzenlenen seferde istediklerini elde etmiştir.
- E) Türklerin Batı'ya doğru ilerleyişi bir süreliğine durmuştur.

1. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Türkiye Selçuklu Devleti'nin meliklerinin ayrı ayrı bölgelerde hükümdarlıklarını ilan etmeleri ayrıca İlhanlıların harekete geçerek Anadolu'yu yağmalamaya başlamaları Anadolu'da ikinci Türk beyliklerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır.

Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'da önemli siyasi bir kargaşanın yaşandığı
- B) Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezî otoritesinin zayıfladığı
- C) Türkmen beylerinin zamanla siyasi güçlerini artırdığı
- D) Anadolu'da huzur ve güven ortamının bozulduğu
- E) İlhanlıların Türkiye Selçuklu Devleti'nin varlığına son verdiği

2. XIII. yüzyılda Moğolların istila hareketleri sonucunda Türkistan, Horasan ve İran'da bulunan birçok bilim, âlim, sanatçı ve fikir insanı Anadolu'ya gelmek zorunda kalmıştır.

Bu durumun Anadolu'da aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Moğolların kısa sürede hâkimiyet kurmasına
- B) Düzenlenen Haçlı Seferleri'nin sona ermesine
- C) Birçok medrese ve tekkenin kurulmasına
- D) Türkiye Selçuklu Devleti'nin siyasi otoritesinin zayıflamasına
- E) Kültürel hayatın büyük bir gelişme göstermesine

3. Köseadağ Savaşı'ndan sonra yaşanan;

- I. Türkiye Selçuklu Devleti'nin sultanlarının Moğollar tarafından atanması,
- II. Anadolu'nun batısında kurulan Türk beyliklerinin bağımsız hareket etmesi,
- III. vergi gelirlerinin Moğol görevlileri tarafından toplanması,

gelişmelerinden hangileri Moğolların Anadolu'da etkinliklerinin arttığını göstermektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Moğollar XIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Anadolu'ya egemen olmuş, bu duruma bağlı olarak Anadolu'da yapılan ticari ve ekonomik faaliyetlerde büyük oranda azalma görülmüştür.

Buna göre Moğolların;

- I. önemli merkezleri tahrip etmeleri,
- II. güvenliği tam olarak sağlayamamaları,
- III. halktan ağır vergiler almaya çalışmaları

faaliyetlerinden hangilerinin bu duruma neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Anadolu'da kurulan İkinci Türk Beylikleri Dönemi'nde illerde dinî davalara kadılar bakar ve halk arasında yaşanan hukuki sorunları çözüme kavuştururdu. İllerin askerlik ve güvenlik işlerinden ise subaşı denilen görevliler sorumluydu.

Bu bilgilerden II. Türk Beylikleri Dönemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Subaşıları, devlet deneyimi konusunda meliklerin eğittiğine
- B) Devlet memurları arasında görev dağılımı yapıldığına
- C) Anadolu'da huzur ve güven ortamının bozulduğuna
- D) Kadıların verdikleri kararlara sıkça müdahale edildiğine
- E) Hukuk ve güvenlik işlerinin sadece bir görevli tarafından yürütüldüğüne

6. • Anadolu'da Türk birliği bozulmuş ve beylikler yeniden kurulmuştur.
- Orta ve Doğu Anadolu'da yaşayan Türkmenlerden bir kısmı Batı Anadolu'ya göç etmiştir.
- Anadolu'da can ve mal güvenliği kalmamış ticari faaliyetler durma noktasına gelmiştir.

Bu gelişmeler aşağıdaki olaylardan hangisinin sonuçları arasında yer alır?

- A) Haçlı Seferleri
- B) Pasinler Savaşı
- C) Köseadağ Savaşı
- D) Yassıçemen Savaşı
- E) Baba İshak İsyanı

7. Türkiye Selçuklu Devleti'nin;

- I. Doğudaki birçok kalenin ve surun onarılarak güçlendirilmesi,
- II. Moğol Hanı olan Ögeday'a barış için bir elçi gönderilmesi,
- III. Eyyübi Devleti ile Doğu Anadolu'ya hâkim olma mücadelesine girilmesi,
- IV. Yassıçemen Savaşı'ndan sonra Harzemşah askerlerinin devletin hizmetine alınması

faaliyetlerinden hangileri devletin Moğollardan çekindiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve IV

8. Türkiye Selçuklu Devleti'nin Köseadağ Savaşı'nda Moğollara yenilmesi üzerine bağımsızlıklarını kazanan uç beylikleri daha sonra birbirleriyle sürekli mücadele hâlinde olmuşlardır.

Bu durumun yaşanmasında beyliklerin;

- I. Türk kültürünü geniş alana yayma,
- II. Anadolu'da siyasi birliği kurma,
- III. Anadolu'da Moğol hâkimiyetine son verme

düşüncelerinin hangilerinden kaynaklandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9. Moğol istilasası sonrasında Anadolu'da ekonomik, sosyal alanda sıkıntıların yanı sıra iç isyanlar da yaşanmıştır. Bu durum karşısında Mevlana, Ahi Evran, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre gibi şahsiyetler esnaflar arasındaki birlik ve beraberliği güçlendirmiş, gençlere meslek öğretimini vermiş ve tekke ile zaviyeleri birer meslek kuruluşu hâline getirerek güçlendirmişlerdir.

Bu parçadaki söz edilen kişilerin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Anadolu'daki otorite boşluğunu doldurmak
- B) Anadolu'daki ekonomik faaliyetleri geliştirmek
- C) Anadolu'da toplumsal düzeni ve huzuru sağlamak
- D) Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamak
- E) Anadolu'daki ithalat ve ihracat arasındaki dengeyi gerçekleştirmek

10. I. Anadolu'nun Türkleşme sürecinin gecikmesi
II. Anadolu'da ikinci Türk beyliklerinin kurulması
III. Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılma sürecine girmesi
IV. Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğollara karşı Memlukulardan yardım istemesi

Yukarıdakilerden hangileri XIII. yüzyılda Moğol istilasının Anadolu'daki etkileri arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve IV

11.

Durum 1:	Moğollar kısa süre içerisinde Kırım, Kafkasya ve Doğu Avrupa'yı istila ederek hâkimiyeti altına almıştır.
Durum 2:	Türkiye Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubad Moğol istilasına karşı doğudaki kaleleri güçlendirmiş ve Eyyübi Devleti ile bir dostluk ittifakı kurmuştur.

Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde I. Alâeddin Keykubad ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türk siyasi birliğini büyük ölçüde sağladığı
- B) Askerî alanda birçok yenilik yaptığı
- C) İleri görüşlü bir hükümdar olduğu
- D) Haçlı saldırılarını önlemeye çalıştığı
- E) Ülkenin sınırlarını genişletmeyi başardığı

12. 1243 yılında Moğollarla yapılan Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da Türk Beylikleri yeniden kurulmuş ve bu beylikler fethettikleri yerlere doğudan gelen konargöçer Türkmenleri yerleştirerek onların yerleşik hayata geçmelerini sağlamışlardır.

Bu gelişmelerin;

- I. Anadolu'da tarımsal faaliyetlerin gelişmesi,
 - II. Konargöçer Türkmenlerin yaşam biçimlerinin değişmesi,
 - III. Anadolu'nun Türkleşme sürecinin hızlanması
- durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

1. Moğol istilasası ve baskısından kaçarak Anadolu'ya gelen Türkmenler 1240 yılında Baba İshak İsyanı'nın çıkmasında etkili olmuşlardır. Türkiye Selçuklu Devleti yaşanan bu isyanı ordusunda yer alan paralı Frenk askerleri sayesinde güçlükle önleyebilmiştir.

Bu durum aşağıdaki yargılardan hangisine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Türkmenlerin devletin merkezî otoritesinin varlığını tanımadığına
- B) Esas Selçuklu ordusunun isyanı bastırmakta yetersiz kaldığına
- C) Türkiye Selçuklu Devleti'nin gücünün zayıflamaya başladığına
- D) Türkiye Selçuklu Devleti'nin iç sorunları yabancı kuvvetlerle çözmeye çalıştığına
- E) Türkmenlerin Moğollarla birlikte Türkiye Selçuklu Devleti'ne karşı ittifak kurduğuna

2. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Moğollar, Türkiye Selçuklu Devleti'nde yaşanan taht kavgalarına karışmış ayrıca kendilerine taraftar olan melikleri ve devlet adamlarını desteklemişlerdir.

Moğolların izlediği bu politikalara bakarak;

- I. Anadolu'yu uluslar arası ticari merkez hâline getirme,
- II. kendilerine karşı güçlü bir direnişin oluşmasını önleme,
- III. Anadolu'daki siyasi hâkimiyetini sürdürmeye çalışma

amaçlarından hangilerini hedefledikleri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. I. Baba İshak İsyanı'nın çıkması
II. Yassıçemen Savaşı'nın yapılması
III. Köseadağ Savaşı'nın yapılması

Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi'nde yaşanan bu gelişmelerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I – II – III
- B) II – I – III
- C) III – II – I
- D) I – III – II
- E) III – I – II

4. Anadolu'da huzur ve güvenliğin bozulmasına, iç karışıklıkların yaşanmasına, Türkiye Selçuklu Devleti'nin otoritesinin zayıflamasına ve Moğolların Anadolu'yu istila etmesine zemin hazırlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haçlı Seferleri
- B) Köseadağ Savaşı
- C) Yassıçemen Savaşı
- D) Babailer İsyanı
- E) Pasinler Savaşı

5. Türkiye Selçuklu Devleti Dönemi'nde yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Anadolu'yu istila etme konusunda Moğolları cesaretlendirdiği savunulabilir?

- A) II. Kılıç Arslan'ın Bizans İmparatorluğu ile Miryokefalon Muharebesi'ni yapması
- B) I. Haçlı Seferi sonucunda devletin başkenti olan İznik'in kaybedilmesi
- C) II. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında çıkan Babailer İsyanı'nın güçlükle bastırılması
- D) I. Alâeddin Keykubad'ın Mengücekler Beyliği'nin varlığına son vermesi
- E) 1230 yılında yapılan Yassıçemen Savaşı'nda Harzemşahların yenilgiye uğratılması

6. Moğolların yaklaşık yüz yıl süren Anadolu'daki varlığı ve hâkimiyeti sürecinde çok sayıda Türk beyliği kurulmuştur.

Yalnız bu bilgiye dayanarak Moğollar Dönemi'nde Anadolu ile ilgili,

- I. Eyalet sistemi anlayışı uygulanmıştır.
- II. Türk siyasi birliği parçalanmıştır.
- III. Yeni vergiler alınmaya başlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

7. Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da Türkiye Selçuklu Devleti'nin siyasi otoritesi büyük oranda zayıflamış beylikler yeniden bağımsızlıklarını kazanmış ve birbirleriyle mücadele etmeye başlamışlardır.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Etnik yapı çeşitlilik göstermiştir.
B) Tahta geçme anlayışı değişmiştir.
C) İç isyanlar yaşanmaya başlamıştır.
D) Anadolu Türk siyasi birliği bozulmuştur.
E) Batıdaki fetih hareketleri hız kazanmıştır.

8. Karamanoğlu Mehmet Bey, Türkiye Selçuklu Devleti'nde vezirlik görevi yaptığı dönemde 1277 yılında yayımladığı bir fermanla Türkçeyi resmi dil olarak ilan ettiğini açıklamıştır.

Karamanoğlu Mehmet Bey'in bu girişiminin;

- I. Anadolu'nun tamamına egemen olma,
II. Türk diline ve kültürüne sahip çıkma,
III. Halkı yabancı kültürlerin etkisinden kurtarma

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

9. • Moğollar Türkiye Selçuklu Devleti'nin Selçuklu meliklerini ayrı ayrı şehirlerde sultan olarak ilan etmiştir.
• Türk beylikleri Mısır'daki Memluk Sultanı Baybars'tan yardım istemiştir.
• Selçuklu veziri Celalettin Karatay vergi ve hediyelerle Moğol baskısını önlemeye çalışmıştır.

Köseadağ Savaşı sonrası yaşanan bu gelişmeler Türkiye Selçuklu Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini doğrulamaz?

- A) Kurmuş olduğu siyasi birlik bozulmuştur.
B) Türk beylikleri yeniden kurulmuştur.
C) Merkezî otorite büyük oranda zayıflamıştır.
D) Doğu Anadolu'daki toprakların tamamını kaybetmiştir.
E) Siyasi yönden Moğollara bağlı hâle gelmiştir.

10. Baba İshak İsyanı Türkiye Selçuklu Devleti'ni siyasi, askerî ve ekonomik yönden oldukça yıpratmıştır. Bu durumdan yararlanan Moğollar yaptıkları savaşla Türkiye Selçuklu Devleti'ni yenilgiye uğratmışlardır. Yaşanan bu durum Anadolu'da İkinci Türk Beylikleri'nin kurulmasına neden olmuştur.

Bu bilgiye bakarak;

- I. Anadolu'daki Türk siyasi birliğinin parçalandığı,
II. İç sorunların yeni olumsuzlukların çıkmasına yol açtığı,
III. Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezî otoritesinin zayıfladığı

gelişmelerinden hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Türkiye Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubad Moğollara karşı birçok tedbir almıştır.

Buna göre;

- I. Eyyübilerle dostluk ilişkilerini geliştirmesi,
II. Moğollara elçiler göndermesi,
III. sınırdaki şehirleri askerî yönde güçlendirmesi

tedbirlerinden hangileri diplomatik yolların kullanıldığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

12. Sultan I. Alâeddin Keykubad Dönemi'nde Anadolu'ya saldırmaktan çekinen Moğollar, daha sonraki süreçte Sultan II. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Türkiye Selçuklu Devleti'nin eski gücünde olmadığını fark edince harekete geçmişlerdir.

Buna göre Türkiye Selçuklu Devleti'nde yaşanan;

- I. Danişmentogulları Beyliği ile mücadele edilmesi,
II. Baba İshak İsyanı'nın güçlkle bastırılması,
III. Trabzon Rum İmparatorluğu'nun vergiye bağlanması

gelişmelerden hangileri Moğolların Anadolu'ya saldırmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III